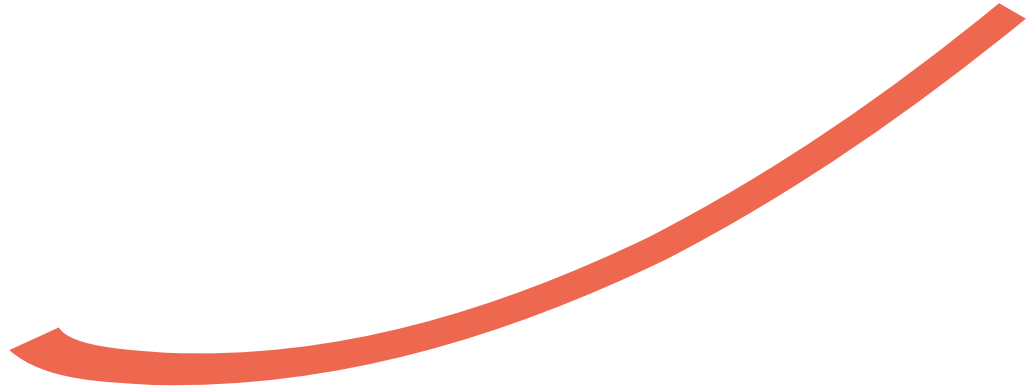


PATIS ESCOLARS OBERTS: ALLÍ ON L'ESCOLA I L'ENTORN ES TROBEN



L'article presenta una experiència d'obertura de patis escolars en horari extraescolar com una oportunitat d'acostar l'escola al territori i treballar plegats per la millora educativa d'infants i joves.

Mireia Civís Zaragoza
Col·legiada núm. 125
Barcelona, febrer 2013

Lluny de voler tractar cap de les agressions que sofreix l'escola catalana avui i l'educació del país en termes més generals voldria mirar cap endavant i enorgullir-me de la bona feina feta ara i aquí.

L'altre dia, mentre assistia a una jornada de la plataforma Edu21, se'ns remarcava com al nostre país hi ha moltes coses que fem ben fetes en educació. I la veritat és que mai no n'he tingut cap dubte. Tant cert és que a vegades l'espifiem com que a vegades l'encertem i penso que no deixa de formar part de la nostra tasca pedagògica explicar quan l'encertem.

Sens dubte les escoles i l'educació poden encertar-la de moltes maneres i per mi ni n'ha una que és fonamental: la d'obrir-se i apropar-se a l'entorn. Si l'escola forma part d'un entorn i un context determinat no té cap sentit treballar només portes endins, aliens al que succeeixi portes enfora. És per això que qualsevol experiència o iniciativa que faciliti aquest trànsit em sembla un gran encert.

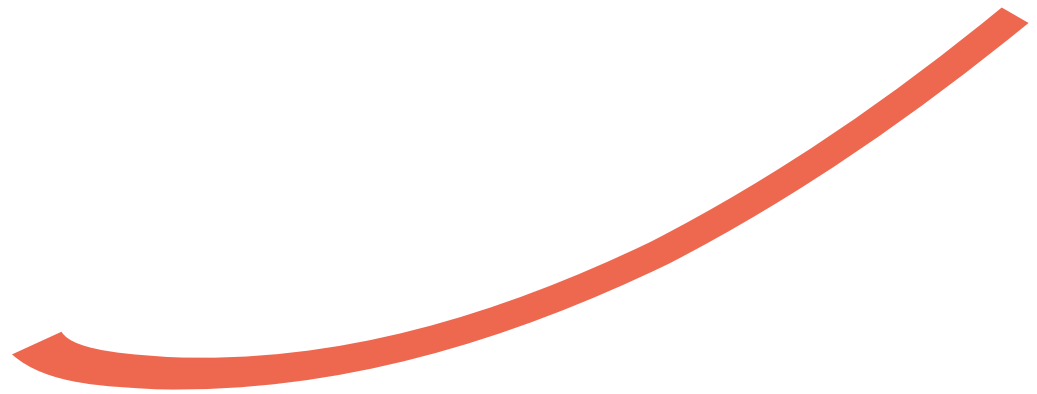
D'entre les moltes iniciatives que podem trobar voldria referir-me a les experiències de patis oberts que força escoles de diferents municipis duen a terme pel valor que té en el sentit apuntat. Es tracta que escoles o instituts deixin obertes les seves portes en horari no escolar de manera que el pati de l'escola esdevingui un espai més d'ús pel barri. I suposo que no és difícil intuir quina virtut té un gest com aquest, oi? Efectivament, té la virtut de posar al servei de la població una infraestructura idònia per al joc, de generar un espai de convivència, de donar l'oportunitat de tenir un lloc de trobada per infants i joves, i de potenciar un temps i espai de voluntat educativa més enllà de l'horari escolar.

Ara bé, què ens fa dir que el pati esdevé un espai de convivència o educatiu? El sol fet d'obrir-lo garanteix que això sigui així? Doncs cal dir que en certa manera sí, ja que el fet que l'escola cedeixi els seus espais genera automàticament actituds positives en relació a l'ús que hem de fer dels seus espais, millora els vincles amb la pròpia escola i dóna una oportunitat de trobada a infants i joves que, en algun cas, poden tenir poques possibilitats per a trobar-se en altres espais adequats. Ara bé, si a més es tracta de patis que s'obren amb vigilància o fins tot amb monitors que dinamitzin l'activitat tenim una clara oportunitat de potenciar i intensificar aquestes oportunitats que ja de per sí es donen.

Així, en algunes escoles on s'obren patis fora de l'horari escolar es compta amb monitors que vetllen per les bones relacions entre els usuaris, que medien en cas de conflicte, que fan propostes de joc i que, donat el cas, dinamitzen l'activitat que es dóna al pati per a tots aquells qui ho desitgin. També es dóna la circumstància que en determinats entorns aquests patis esdevenen un molt bon espai de detecció d'infants o joves en situació de risc, fet que possibilita també una intervenció més a temps. A més, en els casos en què es desenvolupa un treball conjunt entre l'escola i les dinàmiques del pati obert, una i altre poden treballar plegats per uns mateixos alumnes i amb uns mateixos objectius tot donant suport a la tasca que es fa en cada espai.

Finalment, i en aquells caos en què s'entén l'obertura del pati com una proposta més en el marc de projectes educatius de base comunitària, on la xarxa socioeducativa del territori treballa plegada, és clar que els patis oberts són una oportunitat per treballar la cohesió, la convivència, els valors, les relacions interculturals i intergeneracionals, etc. en el marc d'un projecte més ampli que serà el projecte educatiu del territori, de la comunitat o del barri. En aquestes circumstàncies el pati es converteix en un espai d'ús públic on entitats del barri, agents socioeducatius, infants i joves treballen plegats entorn a unes mateixes propostes i objectius. En aquests casos els patis oberts, en el marc d'aquests projectes més amplis, suposen una contribució encara més clara a l'èxit educatiu de totes i tots els qui hi participen.

Així doncs, i tornant a l'inici, saber d'experiències que apropen les escoles a l'entorn i l'entorn a l'escola és saber d'experiències que contribueixen a estendre l'acció educativa més enllà de les parets de les aules tot connectant la tasca educativa que els diversos agents (formals, no formals i informals) han de dur a terme. Es tracta d'experiències que contribueixen a enfortir els vincles entre els diferents actors i espais educatius i que a més fomenten la cohesió i el capital social de la comunitat. Experiències que més enllà de l'optimització de recursos i l'increment d'espais de joc i trobada saben reconèixer en els patis oberts un mitjà valuós al servei d'un projecte educatiu de mirada àmplia. Felicitats doncs per la iniciativa i per tots aquells qui en participen.



Els pensaments, criteris i judicis expressats en l'article són exclusivament els de l'autor/a
L'article pot ser reproduït, citant-ne l'origen i l'autor/a